

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele Ferdinand-ut 34. (Sándory-ház.)

Kéziratokat esütőrtők estig fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

GYERGYÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . 200 Lei
Félévre . . . 100 Lei
Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETME NYEK DIJA:
milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
25 Lei.

— A gyergyószentmiklósi magyar pártiroda felhívja összes képviselő és szenátor választóit, hogy választói igazolványaikat a helybeli városi tanácstól folyó évi október hó 1-ig annál is inkább kiváltani szíveskedjenek, mert ellenkező esetben a törvény szerint semmiféle választáson nem vehetnek részt. Vonatkozik ez a női választókra is. Ezen igazolványhoz **fénykép nem kell.** A városi tanács bélyeg és taxamentesen kiadja az igazolványt. Ezen igazolvány a későbbi összes választásokra elegendő lesz.

„Fiaim csak énekeljete!”

Ez a felírás disziti városunk Ipartestülete Dalegyletének büszke zászlóját. Derék iparosaink ezen költői végrendekezés mély átérzésével már negyven éve énekelnek, rendületlenül, fegyelmezetten a csörgedező hegyipatak és csengő-bongó acél tisztaságával.

Negyven év! Több, mint egy fél emberöltő! Mennyi halk pianók, viharzó krescendók, tomboló jókedv, sirva-vigadó bus dalok jubileummá sűrűsödött hosszú évtizedek határköve! Méltó, hogy ünnepet üljön a jubiláns dalkör és ünnepeljen az egész magyar dal Gyergyóban.

És megkezdődött az ünneplés.

Már szombaton este lelkes dalosok várták szerenáddal az Országos Dalosszövetség vezetését. Inezedy Joksman Ödön dr. elnök és dr. Willer József képviselő, orsz. karnagy érkeztek. Attól kezdődőleg ünnepi hangulat költözött városunk falai közé. A csodálatosan szép őszi idő bágyadt hangulata felvillanyozódott a magyar dal ünnepére. Reggel festői menetben vonult fel a közönség az Ipartestület udvaráról a templomba. A földmives ifjuság pattogó ritmusu indulója a közönséggel együtt szeretettel ölelte át a jubiláns dalárda tagjait és a szomszédos vendég-dalárdákat.

A templomban Szabó György apát-plebános ünnepi miséje közben Vákár József örm. szert. plebános mondott beszédet, magával ragadva a templomot zsufolásig megtöltött közönséget. A jubiláns dalkör zászlójának megáldása alkalmával szem nem maradt szárazon. E. Deér Kálmánné zászlóánya ezüst koszorút helyezett el a zászlón, melyet negyven évvel ezelőtt sajátkezűleg himezett.

A jubileumi éveket megköszönő Te deum után a menet a latin és örm. szertartásu temetőbe vonult, ahol az elhunyt dalosokról kegyeletos szavakkal emlékeztek meg E. Deér Kálmán diszelnök és dr. Fejér Mihály ügyvéd.

A temetőből a menet harsogó zenészsóval ismét az Ipartestület udvarára marsolt. Megkezdődött a diszközgyűlés. Az előadó-asztalnál helyet foglalnak Inezedy Joksman Ödön dr. dalosszövetségi elnök, Willer József dr. és Sulyok István dr. képviselők, Vákár József dalköri elnök, E. Deér Kálmán diszelnök, Szabó György apát-plebános, Szemlér Ferenc főgimn. igazgató, brassói-kiküldött, E. Deér Kálmánné zászlóánya és Joó Győzőné brassói kiküldött. Mögöttük ragyogó fiatalságukban nyole fiatal pár töltötte be a koszorus leány és legény szerepét. A nagy kerthelyiség zsufolt volt, szikrázott a szeptemberi napfény, testvéri dobbanásban lüktettek a szívek...

A várakozás pillanatnyi csöndjében emelkedik a lelkes Bálint Ákos karnagy pálcája és énekel a jubiláns dalkör. „Zengjen a dal...” szól hol harsogva, hol fenyvesek susogását utánozva a dal — a magyar dal, mint egykor negyven évvel ezelőtt... A fegyelmezet, szívet, lelket megindító énekszám után Vákár József plebános, dalköri elnök mondja el magasan

szárnyaló megnyitó beszédét. Üdvözlí a meglelenteke és a dalkultura nevében köszönti az előkelő vendégeket. Felkéri Inezedy Joksman Ödön dr. dalosszövetségi elnököt a diszközgyűlés levezetésére. Közben még a jubiláns dalárda remekel újra, mely után Inezedy Joksman Ödön dr. elnök tartja meg ünnepi beszédét.

Olyan a dal mint az aranykehely — mondotta — amelyből isszuk a szívet, lelket nemesítő és nagy tettekre hevítő italt, a magyar dalt. Méltatja a dalárdák kulturális működését, amely aranyhidat képez a szívserinti testvériesülés felé. Szünni nem akaró taps és éljen köszöntötte az értékes és-lelkes beszédet.

Utána E. Deér Kálmán diszelnök vetítette a visszaemlékezés vásznára a jubiláns dalárda színes és jellegzetes filmjét. Hol humorosan, hol bizony elszomorodva, mint amilyen a magyar dal, peregetek az események. Méltóképpen méltatta jó Kricsa Péter 15 évig volt dalköri karnagy érdemeit, amelyhez méltón csatlakozott Márton Gábor, jelenleg Csikszentsimonon tartózkodó ny. ig. tanító többévi karmesteri működése. Ezután egy kis intervallum következett. Ezen idő alatt E. Deér Kálmán volt a karnagy, kótatáros, elnök, titkár, pénztárnok, gazda s ha kellett színlaphordó is.

A közönség melegen ünnepelte a népszerű diszelnököt. Schuller János karmester érdemei méltatása után a jelenlegi karmester, Bálint Ákos ünneplésére került a sor. Megállapíthatjuk, hogy a közönség kellőképpen értékeli ennek a lelkes, agilis és végtelen szorgalmas karnagnak a tevékenységét. Boldog az a község, vagy város, ahol ilyen agilis emberek állanak a dalkultura szolgálatában.

Az üdvözlő beszédek során Szemlér Ferenc a brassói Magyar Dalárda üdvözlétét, Joó Győzőné a brassói női-kar köszöntését tolmácsolta. A szászrégeni Magyar Polgári Dalkör részéről dr. Szimonidesz diszelnök ezüst serleg, a dalkör kifogástalan énekszámmal köszöntötte a jubiláns dalkört, melynek záróénekszáma után kezdetét vette a közebed, amelyen igen sok pohárköszöntő hangzott el.

Este kilenc órakor a műsoros estély kezdődött. Talpalatnyi üres hely nem volt a Laurentzi színházteremben. Az iszonyu hőségben rendületlenül kitartott a közönség a hosszú műsor alatt. A műsor a királyhimnusznak dr. Willer József orsz. karnagy, képviselő vezénylete alatt az osszadalárdák által előadott számával kezdődött, mely után Vákár József elnök mondott nagy tetszést aratott prologot. Utána Bálint Ákos vezénylete alatt a jubiláns dalkör énekelte el „Jubileumi dal”-át. A közönség sokáig ünnepelte a dalosok kifogástalan előadását. Tárca Bertalan orsz. dalosszövetségi főtitkár távollétében Szemlér Ferenc brassói kiküldött osztotta

ki a magyar dal veteránjainak az Országos Dalosszövetség érmeit és okleveleit.

E. Deér Kálmán 40 éves működéséért aranyérmet, Biró József nagy ezüst érmet, Vákár József elnök, a jubiláns Dalkörtől jubileumi emlékérmét és oklevelet kapott. Azonkívül igen sok emlékérmét osztottak ki a fiatalabb dalosok között is, akiket a közönség lelkesen ünnepelt.

Ezután a szászrégeni Magyar Polgári Dalkör Heiter György mesteri vezénylete alatt remekelt a közönség hosszas ünneplése mellett. Liebl Editke bájos megjelenéssel, mély átérzéssel szavalt nagy hatással, melyet a Ditrói Ipartestület Dalkörének száma követett. A László István karnagy vezénylete alatt előadott dalszámok minden kritikát kiállanak. Ezután a közös karok énekeltek el „Valahonnan idehallik...” c. népdalt Heiter György dalosszövetségi karnagy vezénylete alatt, igen nagy sikert érve el.

Az ezután következő szám dr. Willer József képviselő beszéde volt. Szellemes megjegyzései a jubileumokról, az ő 30 éves karmesteri jubileumáról és a magyar dal jelentőségéről általános tetszést arattak. A közönség a sokáig volt csiki képviselőt melegen üdvözlötte.

Az alfalvi Kath. Népszöv. énekkarának Szakáts Antal vezénylete alatt előadott nagyszerű énekszáma után Inezedy Joksman Ödön dr. dalosszövetségi elnök énekelte saját hegedűkísérete mellett magyar nótákat. A közönség nem tudott betelni az édesbús nótákkal és zajosan ismétléseket kért, amelyeket gavallérosan meg is adott ez az izig-vérig igazi magyar főúr.

A kilyénfalviak énekeltek ezután Péter Árpád vezénylete alatt. Számukat meg kellett ismételnök. A fehér fejkendő nők és fehérharisnyás székekelyek igazán festői látványt nyújtottak. Szintén meg kellett ismételnie, akármilyen jól meg is tanulta a leckéjét, a hét székekelyviselőt párnak a táncszámait. Barabássy Babkó Antal Ferencel, Csiky Alice Hegyessy Jánossal, Karácsny Irma ifj. Hegyessy Lajossal, Katona Margit Bajna Józseffel, Kovács Lilly Kádbébó Tiborral, Lázár Iduci Patka Ferencel, Lázár Klárka György Józseffel, Vákár Elvira táncatanárnő mesteri betanításával olyan tüzes magyar és osszékely táncokat lejtettek, hogy öröm volt nézni. Különösen Csiki Áliszka uralta temperamentumával a színpadot.

A késő éjszakába benyuló műsort a jubiláns dalkör száma fejezte be. Utána átvette birodalmát a jókedv és legalább egy éjszakára Gyergyó közönsége elfeledett krízist, konverziót, bizonytalan holnapot és őszintén mulatott. Lehet, ahogy Puskás vezérigazgató megjegyezte: „vigan megy tönkre...”

Záradékal most is csak címünket idézzük gyergyói lelkes dalosainknak:

„Fiaim csak énekeljete!”

Albert István.

Gyilkostói rovat.

Uj villák a Gyilkostónál.

A nyár folyamán elkészült uj villákról már megemlékeztünk előző számainkban. Szász István és Jakabffy Béla villái a szezon második részében már üzemben is voltak.

Miklós Ottó villájában üzlethelyiséget rendezett be s ezzel határozottan házagpótló munkát végzett.

Elkészült Teju prefektus és Netotean rendőrfőnök közös villája is. Két hét előtt tartották meg nagy társaság jelenlétében a villa avatását.

Értesülésünk szerint már az ősz folyamán még többen hozzáfognak az építkezéshez.

Nagyon jól tenné a közbirtokosság, ha az

építkezés megkönnyítésére kőbányát nyitna. Kőbányának alkalmas terület több is volna a Gyilkostónál, csak sürgősen ki kell jelölni s meg kell azonnal kezdeni a kő kitermelését. Ezzel a közbirtokos tagoknak rögtöni munkaalkalom adódnék s maga a közbirtokosság is jövedelemhez jutna.

Fontos és sürgős volna téglágetésről is gondoskodni a helyszínén. Szakemberek megállapítása szerint téglágetés céljaira kiválóan alkalmas agyagos terület áll rendelkezésre közvetlenül a tó szomszédságában. Legalább 100.000 téglára még az ősz folyamán okvetlen szükség lesz, tehát a közbirtokosság itt is megtalálná a maga üzleti számítását.

Zsindelyt messzi megyékből kénytelenek beszerezni az építetők akkor, mikor a Gyilkostó körüli erdők fáiból a legkiválóbb minőségű zsindely volna verethető. Az életszerűség netovábbjáról tenne tanubizonyságot a közbirtokosság, ha a zsindelyveretéshez sürgősen hozzá nem fogna.

Ha a közbirtokosság a kőtermelés, téglabetét és zsindelyveretés ügyében sürgősen nem intézkedik, rövidesen azon veszi észre magát, hogy ettől a biztos jövedelmi forrástól is elesett.

Dr. Ávéd János gyilkosai a törvényszék előtt.

A csikszeredai törvényszék kedden kezdte meg dr. Ávéd János ügyvéd meggyilkolása ügyében a főtárgyalást. Ávédot, amint emlékeztet, az ablakon át dobott dinamitbombával gyilkolták meg. A vizsgálat csaknem egy évig tartott. Érdekessége a bűnyűnek, hogy a két tettes fölbujtóként dr. Barabás János ottani ügyvédet nevezték meg, aki erélyesen tagadja a terhére rótt bűncselekményt.

A főtárgyaláson özv. dr. Ávéd Jánosné is állandóan jelen van ügyvédjével, dr. Sándor Balázsszal, az áldozat édesanyja és testvére nevében dr. Sándory Mihály jelentkezett.

Az elnök kérdésére Lascu ügyész, noha a tanúk egyrésze nem jelent meg, a tárgyalás megtartását indítványozza. Az összes felek csatlakoznak az indítványhoz, mire a törvényszék a tárgyalás megtartását rendeli el, a hiányzó tanukat pedig később elő fogják vezetni.

Mit mond a vádirat?

A királyi ügyész Ambrus Lajost azzal vádolja, hogy dr. Ávéd János ügyvéd meggyilkolására bombát készített, Pál Dénest, hogy a bombával dr. Ávéd Jánost meggyilkolta, feleségét súlyosan megsebesítette, míg dr. Barabást, hogy minderre Ambrus Lajost és Pál Dénest felbujtotta. A vádirat tehát gyilkosságért emel vádat, amelynek büntetése életfogytiglan tartó fegyház lehet.

Pál Dénest hallgatja ki először a törvényszék.

— A tettet megtettem, de bűnösnek nem érzem magamat. Négy-öt héttel a gyilkosság előtt az alfalvi piacon együtt voltam Ambrus Lajossal. Hazamenet találkoztunk dr. Barabással, aki arról kezdett beszélni, hogy milyen nehéz a helyzet s többek között azt mondta:

— Lássátok, milyen nagy gazember az az Ávéd! Meg kell ijeszteni, mint Weinbergert.

— Kérdeztem, hát azt hogy ijesztették meg?

— Hát bombával, — felelte Barabás. — Ambrus halászszer, van dinamitja, te értesz hozzá, készítsd össze és dobd be az ablakon.

Elnök: A csendőrségen ezt miért nem mondta legelső alkalommal?

— Azért, mert Barabás biztatott és segítséget ígért. Amikor a csendőrkapitány felvilágosított, hogy senki sem tud segíteni és csak igazmondással könnyítheték a helyzetemen, bevallottam, hogy ki volt a felbujtó.

Barabás azt ígérte Ambrusnak, hogy elengedi valami adósságát, nekem pedig kieszközöl a községtől kétszáz köbméter fát. 12—14 nappal a tett előtt Barabáshoz mentem, mert volt 4500 lejes váltóm, amit perlésre adtam neki. Barabás azzal fogadott:

— Ne a váltó járjon az eszedben, azt megkapod. Azt a gazembert meg kell ijeszteni. Csináld azt, amit mondtam. Ez alkalommal Ungvári András is jelen volt. Kifelejtettem közben a dinamit készítését. Ambrus Lajosnál volt dinamit, én még addig nem láttam. Azt kérdeztem, hát ilyen a dinamit? Laji bácsi mondta, hogy tegyem el, de én nem mertem, mert féltem, hogy a zsebemben elfoly. Nem is mertem a dinamitot megfogni. Ambrus kézzel széttépte, mint a húst és egy vasesőbe, amit a gyárból én hoztam volt begyömösölte.

— Hát ezt így is lehet csinálni? — kérdeztem.

— Lehet, csak ütés ne érje. Ekkor a dinamitot, mely a vasesőbe volt gyömösözve, átvettem és elvittem Balázs Jánoshoz az istállóba, ahol eldugtam. Azt mondta Barabás, ne menjetek itt ki, Ávéd irodájából pont ide lehet látni,

Új utak a Gyilkostónál.

A parcellák közötti új utak építését két hét előtt megkezdette a közbirtokosság. A négy méter széles pompás új utszakasz a Menedékháztól dr. László Dezső villájáig már teljesen készen áll. A napokban hozzáfognak a menedékháztól a tő felé vezető parcellák közötti új utvonallal építéséhez is. A munkálatok László Antal városi főmérnök műszaki irányítása mellett folynak.

menjete ki a hátsó kapun. Azután egy darabig semmi sem történt. Pénteken reggel, a merénylet előtti napon, Szentmiklósról indultam. A piacon rám kiáltott Barabás: van-e pénzed? — Adott 500 lejt. Ugyanaznap este találkoztam még vele s akkor azt mondta:

— Most meg kell csinálni, most itt az ideje.

Elnök: A pénzt miért vette el?

— Eltettem, gondoltam elszámoljuk, mert hiszen követelése volt onnan. Este még azt mondta Barabás: Dobd be a dinamitot a házba akárhova. Én erre azt feleltem: Nem dobom, mert elmegyek vele a Marosba halászni. Barabás erre rám kiabált:

— Pénzt is kaptál, a fát is megkapod, de ha nem csinálod meg, ezáltal halsz meg — és revolverrel fenyegetett. — Beszélgetés közben odajött Ungvári András is. Én nagyon féltem Barabástól, mert tudtam, hogy volt egy nagy ur, Lukács Antal, annak is belőttek az ablakán. Barabás mondta nekem: Látod-e, oda is belövettem és nem történt semmi baj, csak ne félj, ezt is elintézem.

— Azután elmentem és Balázs Istvánnál lefeküdtem a konyhába. Ugy meg voltam ijedve, hogy reszkettem.

Elnök: Hányszor és milyenkor járt Barabásnál?

— Többször, különböző időkben.

— Lehetséges, ha ittas voltam. Józanon nem emlékszem.

Hogy történt a gyilkosság?

— Ha valaki látott együtt, akkor biztosan lehettem, amikor voltam, Ungvári volt ott. Pop Báldi dr. láthatott ott járni. Akkor éjszaka egész magamon kívül voltam, nem tudtam, hogy mit csináljak. Két-három órával a lefekvés után felkeltem. Házifőtt pálinkával egy félliteres csuprot teletöltöttem s mint a vizet megittam. Azután elmentem Balázs Jánoshoz, elővettem a bombát, találtam egy kaszanyelet, spárgát, a kaszanyélre felkötöttem a készüléket. Elmentem Ávéd Jánosnak egy olyan ablakához, amely világosságban nem volt. A piac közepén van egy stílp, azon van egy lámpa, amely világít, de annál az ablaknál egészen umbra (árnyék) volt. Betörtem az ablakot, a készüléket odaakasztottam s a gyújtószinórt meggyújtva elszaladtam.

— Nem volt tudomásom arról, hogy éppen a hálószoba ablakát találtam választani. Nem tudhattam, hogy Ávéd hol alszik, mert az irodájában voltam, de a lakásán nem a robbanás után lefeküdtem.

Elnök: És aludt nyugodtan?

— Nem tudom, a szesz egészen elvette volt az eszemet. Reggel arra ébredtem, hogy valami asszonyok bejöttek s mondták, hogy mi történt. A merénylet színhelyén azután nem voltam.

Elnök: Igért e Barabás pénzt, hogy javára valljon?

— Még adott is a börtönben, amikor mind a ketten le voltunk zárva. Nem saját kezéből adta, mert én azt mondtam neki: Dr. ur! Itt nekünk nem szabad beszélni, ha pénzt akar adni, adja ennek az embernek s egy másik letartóztatottat mutattam. Mert azt akartam, hogy legyen tanum.

Elnök: Mennyi pénzt kapott?

— 75 lejt a börtönben s azt mondta, hogy még annyit adok, amennyi kell. Adok hamis iratokat is, Magyarországra menekülsz és ott a rokonaimeknél leszel. Ezt hallotta Bartos Károly, aki akkor szintén be volt zárva és a szobát

söpörte. Ezt a Bartos Károlyt sorozatos rabló-támadásokért körözik.

Pál Dénes: Mikor a pénzt adta, látta Barabás Máté is, ugyanezen a börtönben. Meg is kérdezte Barabás: de ez a cigány nem fog elárulni? Dehogy, beteg s nem lát semmit. Ahogyan megbeszéltük, Barabás Darabus Ádámnak adta a pénzt, aki utasításomra azt magánál tartotta és amikor 75 lejt lett, jelentettem a dolgot a fogházgazgatónak. Ezekről a dolgokról tud még György Imre, aki ugyanezen be volt zárva.

A másik gyilkos vallomása.

Pál Dénes után Ambrus Lajos kerül sorra:

— Anniből érzem magamat bűnösnek, hogy a dinamitot én adtam. Ugy történt, hogy egy este ujságot vettem s amíg olvasgattam találkoztam Pál Dénessel. Beszélgetve mentünk, majd hozzánk jött a piacon dr. Barabás s azt mondta: Lássátok, ez az örmény teszi tönkre az egész falut, meg kellene ijeszteni.

— Hogy?

— Hát neked van dinamitod Laji, mert halászszer vagy. Adj Pál Dénest. Többet nem mondott. Telt az idő, nem tudom hogy volt, mert az emlékezőképességem nagyon rossz. Egy este, mikor hazamentem Szentmiklósról, nem tudom milyen nap, körülbelül se, ittas állapotban Pál hozzám jött.

Elnök: Mit ígért Barabás a merénylet végrehajtásáért?

— Valami fáról hallottam, hogy Pálnak ígért, nekem azt, hogy tartozom s majd elszámoljuk.

Elnök: Mennyivel tartozott?

— Nem tudom. Volt negyvenezer lejt, kevesebb is, lehet több is. Aztán Pál odajött, mit csináltunk vele, nem tudom, hogy hány darab dinamitot adtam? Ugy mondják kettőt. A dinamitot Horváth Andrásné adta, hogy fogjak vele halat, hogy neki honnan volt, nem tudom.

Elnök: Ki csinálta a bombát?

— Nem tudom, nem emlékszem, mert én meghalni akartam, de nem akartam, hogy meghaljon más.

Elnök: Hogy lehet, hogy a vizsgálóbíró-nál emlékezett?

— Mondhattam, hogy emlékezem, mert addig vertek a csendőrségen, hogy mondtunk mindent. A börtönben nem vertek, de attól féltünk, hogy visszavisznek a csendőrségre. Ott úgy megverték, hogy három hónapig feküdtem.

Elnök: Járt-e Barabásnál egyedül, vagy Pál Dénessel és mikor?

— Vagy négy héttel a tett előtt.

Elnök: Mit beszéltek erről a dologról?

— Nem emlékszem. A visszaemlékező képességem úgy tönkre ment, hogy nem tudok semmire visszaemlékezni.

Elnök: Ávéd házában járt-e?

— Csak az irodában. Hogy hol háltak, nem tudtam.

Elnök: Hogy adta a dinamitot, Tudta, hogy miért?

— Mert kérték tőlem, hogy megijessék Ávédot, hogy ez hogy fog történni, arról egyáltalán nem tudtam semmit.

— Látta-e a bombát?

— Én nem emlékszem, hogy milyen volt.

— Látta, vagy nem látta?

Feleletét háromszor megismétli. Végül azt mondja: Láthattam, de nem tudom milyen. Nem emlékszem, azt mondják vasból volt. Az elnök szembesíti Pál Dénessel.

Pál Dénes: Lehetséges, hogy nem emlékszik, mert ittas volt, de hogy nem ketten csináltuk, az ki van zárva.

Ambrus: Nem lehetetlen. Ő jobban tudja. Részeg voltam.

Pál: Igen, részeg volt, de ő mondta hogy kell beletenni.

Elnök: Pál! Amikor a bombát megcsinálta, nem gondolt arra, hogy Ávéd meg fog halni?

Pál: Nem is tudtam, hogy az miféle. Ahogy Ambrus beletömte azt a zsiradékot, valami szekérkenőcsféle, úgy gondoltam, hogy csak megijed, mert azt mondta Barabás ekkor is, hogy így ijesztették meg Weinbergert is.

Katona voltam s ismertem a puskaport, de azt gondoltam, hogy ez más.

Az elnök beszólitja dr. Barabást.

Barabás vallomása.

— Nem érzem magamat bűnösnek. Mint községi tanácsostól kért tőlem Pál Dénes 200 köbméter fát, mert leégett a gyára és én megígértem. A vád teljesen alaptalan. Ambrus Lajossal ellenséges viszonyban voltak. Legalább száz feljelentést csinált ellenem. Én képviseltem hitelezői többségét. Éppen a merénylet előtti napon együtt voltam dr. Ávéddal a hitelezők gyűlésén, ahol az a véleményem volt, hogy Ambrus Lajos ellen az árverést meg kell tartani. Az akták különben be vannak terjesztve. Pál Dénessel öt év előtt beszéltem utoljára, azóta nem, akkor jött, hogy csináljak neki egy hamis szerződést, kidobtam, azóta haragban vagyunk. Ungvárral régóta ellenséges viszonyban vagyok. Feljelentéseket tett ellenem, amint a tanuk be fogják bizonyítani. Hamistanukat fogadott ellenem. Nem igaz, hogy Pál Dénest revolverrel fenyegettem volna. Ezzel a váddal máskülönbén csak a vizsgálat végén állt elő.

Elnök: Miért adott 500 lejt Ungvárnak?

— A birtokosság ügyésze voltam. Ungvári zsaroló feljelentéseket tett és ezért nekia birtokosság megbízásából 15 ezer lejt kellett adjak. Miután ő elszámolásból tartozott nekem 30.000 lejjel, ebbe a pénz egy részét be akartam tartani. Ő állandóan fenyegetett. A vizsgálóbíró folyosóján 500 lejt követelt, hogy legalább haza tudjon menni. És én adtam a tartozásba.

Elnök: A vizsgálóbírónál azt mondta, hogy azért adta, hogy fel ne jelentse? Ha ártatlan, miért kellett ezt tenni?

— Sok bizonyítékom van, legalább ötször fenyegetett. Irodámban egyszer se volt se Pál, se Ambrus.

Elnök: A vizsgálóbírónál azt mondta, hogy Pál volt az irodájában áprilisban.

Barabás tévedtem a vizsgálóbírónál, mert januárban volt.

Elnök: Áprilisban volt s még egyszer négy hét múlva.

Barabás: Igen, de más ügyben, úgy értettem az előbb, hogy ebben az ügyben egyszer sem volt.

Elnök: Hát pénzt miért adott?

Barabás: Kenyérre, hogy legyen neki. Ávédnál sok idő óta nem voltam. Tudtam, hogy melyik szobában lakik, de hiszen ezt mindenki tudta. Ávéddal nem voltam rossz viszonyban, nem igaz, hogy a merénylet előtti este Pál Dénessel beszéltem volna, hiszen Strasszer Anna, a vád tanuja fogja állítani, hogy éjfélutánig az ő boltjában voltam. Nem is volt Pál Dénes ott, mert egy okirathamisítási ügyben meg volt idézve a törvényszékre elővezetési parancsral és elbujt, hogy a csendőrök ne találhassák meg. Ungvári sohasem volt nálam Pál Dénessel egyszerre. Ungvári hivatásos zsaroló. Ambrus Lajos a legnagyobb ellenségem, aki az összes ügyvédekkel meg akarta volna gyilkolni, hogyan szövetkezhettem volna éppen vele?

Elnök: Küldte-e Ungvárit Ambrusékhöz?

— Nem is volt ott, csak akkor jött, amikor Ambrus és Pál már le voltak tartóztatva. Nem beszéltem sem Ambrussal, sem Pállal a merénylet után. Pál Dénes el is menekült volt Gyergyószentmiklósról.

Az elnök szembesíti dr. Barabást és Ambrus és Pál szemébe mondják, hogy találkoztak a piacon és akkor Barabás azt mondta, hogy meg kell ijeszteni Ávédot.

Elnök: Most melyik mond igazat?

Pál: Egész biztos, hogyha Barabás annyi verést kapott volna, mint mi, akkor megmondaná.

Elnök: Ambrus! volt-e este Barabásnál?

Ambrus: Nem tudom hány óra lehetett.

Barabás: Amikor a vizsgálóbíró először kérdezte, akkor azt mondták, hogy egyszer voltak nálam, azután, mikor Ungvárral szembesítették őket, ő tanította ki vallomásukra. Figyelmeztettem a vizsgálóbírót is erre.

A tanukihallgatások.

A vádlottak kihallgatása után az elnök a tanukat kezdi beszólitani. Első Iuliu Baiesiu alfalvi gör. kath. lelkész. Ott volt a községházán, amikor egyszer Ungvári odajött és azt mondta a jegyzőnek, hívja oda Barabást, mert valami elszámolnivalója van vele. A jegyző azt felelte, hogy Barabás itt van a másik szobában, Ungvári bement. Kis idő múlva orditózva jött ki: Tolvaj, zsaroló. Amikor Ungvári eltávozott, Barabás azt mondta, hogy meg akarta őt zsarolni. Ezek körülbelül a merénylet után két héttel történtek.

Következik Gaál Tamás alfalvi róm kath. plebános, a védelem tanuja. Fenyegető levelet kapott 1931. május elsején, amelyben őt, dr. Ávédot és dr. Barabást névtelenül megfenyegették. Nem tulajdonított neki fontosságot, mert máskor is megtörtént már, hogy névtelen levelet kapott. Igaz, hogy Barabás az egyház megbízásából több pert folytatott Ambrus ellen, aki az egyházi alapokból kölcsönöket vett fel. Ambrus és Barabás között régen ellenségeskedés állott fenn, azonban 1925- vagy 26-ban kibékültek és az 1928-as községi választásokon egy pártban dolgoztak a másik párt ellen, amelynek Ávéd János volt a feje. Ávéd és Barabás között a viszony barátságos volt. A hangulata községben erősen az ügyvédek ellen volt, Ávéd ellen is, aki árveréseket tüzetett ki és azokon vásárolt.

Horváth Andrásné tanusítja, hogy mult év áprilisában két darab dinamitot adott Ambrus Lajosnak, hogy azzal halásszék.

Elnök a tárgyalást fél egykor délutánig felfüggeszti.

Délután dr. Popp Báldi Aurél sulyos vallomást tesz Barabás ellen, de az ellenséges viszonyra való tekintettel dr. Popp megesketését a törvényszék egyelőre felfüggeszti.

Ioan Netoteanu gyergyószentmiklósi rendőrfőnök vallomása során Pál Dénesről azt mondja, hogy nagy gazember, bármire képes. Ungvári jellemzésére előadja, hogy ez egyszer felkereste őt és azt indítványozta, hogy a Szakáli ügyben három tanu tegyen hamis vallomást és a kitűzött 400 ezer lejes jutalmat, mely a tettes felderítője számára ki van tűzve, osztózzanak meg.

Ince Endre látta a gyilkosság előtti napon Barabást Pál Dénessel beszélgetni, amikor Barabás azt mondtotta: Dénes, most kell megtenni.

Ambrus Lajosné, a vádlott felesége vallomást akar tenni. Látta a dinamitot, amelyet Horváthné hozott, hogy avval férje halásson. Gyakran látta Barabást férjével tárgyalni. A választásnál barátkoztak össze. Akkor azt ígérte Barabás, hogyha Ambrus jól áll mellette és bekerül a tanácsba és így Ávéd kibukik, akkor megvéteti a községgel a házukat egymillió lejtért. Ennek két éve, azóta Barabás és Ambrus között az érintkezés állandó maradt. Gyakran jött hozzájuk Barabás. Az ura járt az irodába és az is előfordult, hogy az utcán mellőle hívta el a férjét.

Elnök: Ungvárral mikor beszélt a merénylet után?

— Mingyárt reggel jött Ungvári sietve, hogy az uramat keresi, mert dr. Barabás urtól üzenete van. Azt mondta rögtön keressem meg. Egy óra múlva újra jött.

— A merénylet reggelén én keltem fel először és Ávédék háza felé siettem, ahol láttam mi történt. Majd az urammal együtt újra odamentünk. Az uram olyan volt, mint egy örült.

Az URANIA-mozgó hirei.

F. hó 24-én, szombaton és 25-én, vasárnap

Farsang tündére.

Kálmán Imre, a világhírű magyar komponista legpompásabb operettjének hangos, énekes filmváltozata.

A világvárosi bohém művészvilágban játszódik le ez a néha könnyekig elrészékenyítő, néha könnyekig megnevettető nagyszerű filmjáték, melynek fényes keretében ugyancsak nem kevésbé ragyogó csillagok nevei tündökölnék, u. m.: **Anny Ahlers, Verebes Ernő, Szőke Szakáll, Harry Halm.**

Okt. 1-én és 2-án:

Ezüstrókák hazájában

Rin-Tin-Tin legutolsó filmremeke.

Dr. Sándory: Miféle tárgyalásai voltak Réti Balázsszal?

Ambrusné: Réti Balázs körülbelül két hétig mind járt hozzám, hogy beszéljek az urammal, hogy vonja vissza eddigi terhelő vallomását Barabás ellen és mondja azt, hogy hirtelen felindulásában követte el a tettet, mert akkor kevésbé büntetik meg. Arra kértem, írja le nekem, amit mondani kell, mire ő részletesen le is írta azzal, hogy én azt arról másoljam le, hogy ne legyen az ő írása. Ezt meg is ígértem, de az eredeti levelet visszatartottam, mire ő napokig kétségbeesetten szaladgált érte. A levél jelenleg az ügyvéd urnál van.

A törvényszék Ambrusné megesketését egyelőre felfüggeszti és a tárgyalás folytatását szerda reggel félbeszakítja.

A szerdai tárgyalás.

A tárgyalás második napja Weinberger Adolf volt alfalvi jegyző tanukihallgatásával kezdődik. Elmondja, hogy egy alkalommal a községházán Barabástól Ungvári valami adósságot kért meg és vitatkozás közben banditának, gyilkosnak, bombavetőnek szidta Barabást. Az ügyész kérdésére elmondja, hogy pár hónappal a sok izgalmat keltett községi választások után, amikor a választást Ávédék megfélebbítették és a felebbezést románul vele készítették el, ellene is ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el, amely körülbelül úgy volt végrehajtva, mint az Ávéd elleni merénylet, azzal a különbséggel, hogy a bombát nem az ablakra erősítették, hanem hajították és nem a hálószoza ablakát találta, leesett és így a földön robbant fel. Ha az ablakon a bomba bejut, erejéről ítélve az egész családot kivégzi.

Ávéd és Barabás között szinleg jó viszony volt. A háta mögött Barabás szidta. Barabás és Báldi között pedig szinte naponként változott, egyszer veszekedtek, utána pedig összecsókolóztak.

A vád koronatanuja, Ungvári András következik, akinek vallomása alapján Barabást a mult év augusztus 7-én letartóztatták. Feszült figyelem közben kezdi meg vallomását, amely azonban később helyenként valószínűs kabarába fullad.

Vallomása közben gyakran használja a legélesebb kifejezéseket dr. Ábrahám védő ellen, amiért az elnök többször erélyesen rendreutasítja. Amikor pedig dr. Ábrahám kérdést tesz fel neki, hogy áll a dolog azzal az ígért 10 ezer lejjel és ellenmondásokba akarja keverni, dr. Sándory kéri, hogy erre vonatkozólag a tanunak ne is tegyen fel kérdéseket, hiszen mindenki amugyis meg van győződve az ilyen vallomás értékéről.

Vallomása után az ügyész kéri a tanu megesketését. Dr. Sándory a magánvád nevében az eskü kivételét ellenzi, mert a vallomás nagyrésze ingadozó és ellenmondó. A törvényszék azonban figyelembe fogja vethetni azokat a részeit eskü

Értesíteni kívánom a helyi és vidéki nagyérdemű közönséget, hogy a

„cserepkályha“

munkálatokat megkezdtem.

Vállalok a **legolesőbb árak mellett** új kályhák rakását, régiak átrakását, seprését és bármilyen e szakmába vágó javításokat.

Továbbá **„Főzőkályhák“** kibelelését, amely munkával a sütőreket is teljesen használhatóvá teszem.

2-1

Mindezeket a jelentkezés sorrendjében gyorsan és felelősség mellett végeztetem.

Tisztelettel: **Laurentzi Rudolf.**

nélkül is, amelyeket más tanuk megerősítenek. Dr. Ábrahám védő az eskü kivételét ellenzi. A törvényszék a tanut egyelőre nem esketi meg.

Ilie Băgiu alfalvi csendőrőrmester. Leírja, hogyan találja meg a merénylet színhelyén Pál Dénes cipője nyomát és hogyan figyelmeztette egy asszony, hogy ő látta éjszaka Pál Dénest szaladni a merénylet színhelyének irányából.

A merénylet reggelén az egész falu a színhelyen sereglött össze. Barabás hiányzott. Házában, amely közvetlen szomszéd az Ávédházzal, senki sem mozdult. Pedig hét óra volt már. Bent a házban mindenki aludt. Felköltötte a cselédet és Barabást. Akkor ébredt fel és nem tudott semmiről. Azután kiment és elvegyült a tömegben. Barabás hálószobájának ablaka és Ávéd ablaka között a távolság legfeljebb 100—150 méter. (Tényleg sokkal kevesebb.) Kiszabadulása után Barabáshoz állandóan jártak emberek, tanuk, akik jelen perben szerepelnek. Meg is nevezi őket. A kerten keresztül ösvény volt, arra mentek, hogy ne lássák őket a piacról. Többször figyelte, utasítást kapott reá.

A jegyző elleni bombamerénylettel is Ambrus párthiveit gyanúsították, mert őket a jegyző által szerkesztett felebbezés megakadályozta abban, hogy a községi tanács átvehesse hivatalát. Nyomoztak is akkor Ambrus Lajosnál, de nem találtak semmit.

Baricz Imréről tudja, hogy be volt zárva emberölésért, közismert hamistanu.

Dr. Ábrahám: Igaz, hogy az 1931-es választásokon Alfaluban rengeteg kommunista szavazat esett?

Dr. Sándory: Három volt. Aki nem hiszi, nézze meg a jegyzőkönyvet.

Ez volt t. i. az a híres választás, ahol Creanga vizsgálóbíró számolta volt meg a szavazatokat.

Tanu nem tudja. Azt se tudja, hogy Pál, vagy Ambrus kommunista lett volna. Nincsenek is Alfaluban kommunisták, csak amikor az urak veszekednek, mondják egyik a másikra és ellenfeleikre, hogy kommunisták.

Baricz Imre azt is elmondta volt, hogy mennyi pénzt kapott és mit ígértek még a nyilatkozatáért és hogy milyen tanukat fogadott még Barabás.

Az elnök dr. Barabás János cselédjét, Belai Marit hallgatja ki, aki elmondja, hogy vallo-másáért semmit se kapott. Ungvári jött a letartóztatás után is Barabáshoz, de ez kidobta. A hátsó kapun ment ki. Máskor sohasem járt erre. Az irodában senki sem fordult meg, hogy ő ne látta volna. Barabásék mindig 10—11 óra között fektüdtek le. Sohasem fordult elő, hogy Barabás vacsora után elment volna. Tudja pontosan, hogy mikor szoktak lefeküdni, mert órája volt a konyhában s szokta nézni. A merénylet előtti este Barabás Strasszer Anna kisasszonynál volt.

A magánvád képviselője kérésére a törvényszék az eskü kivételét felfüggeszti és a tanunak elrendeli, hogy a közelben tartózkodjék újabb kihallgatás és szembesítés végett.

Strasszer Anna. Az alfalvi piacon van üzlete. A merénylet előtti este késő éjszakáig dolgozott leltározással. Egy órával a sötétedés után hozzá jött dr. Barabás. Az üzlet előtt a kiszűrődő világosságnál ujságot olvasott. Ávéd Kálmán, aki ugyancsak az üzletben dolgozott, megszólította:

— Nem jön be doktor ur, idebent jobban lát olvasni?

Barabás akkor majdnem éjfélig ott tartózkodott.

SPORT.

Szeptember 18-án a Kolping a Victoria szászrégeni csapatot látta vendégül. A mérkőzés a vendégcsapat lelkes játéka után ennek 5:1 arányu győzelmével végződött. Első félidőben 3:0 volt az eredmény. A Kolping két tartalékkal állott ki. Mátyus bíró jól vezette le a mérkőzést.

Vasárnap, szeptember 25-én az udvarhelyi kerület legerősebb csapata, a Kolping fog barátságos mérkőzést játszani a helyi Gy. S. E. — Kolping kombinálttal.

A Gy. S. E. — Kolping II. Toplicán a T. A. C.-vel fog mérkőzni.

HIREK.

— **Vadászközséggyűlés.** A helybeli vadásztársaság ez évi rendes közgyűlését e hó 25-én, vasárnap délután 3 órakor tartja a Bíró József lakásán, amelyre az egylet tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— **Huszonöt év.** Korunkban, közpályán, kisebbségi sorban, terhes családi állapottal, nélkülözésekkel huszonöt évi küzdelemhez ember kell! Huszonöt éve küzd Pál Vencel főkantórunk a közpályán. 1907-ik évi szeptember 28-án kezdte meg működését Csikszentdomokoson. A hívek nagy sajnálatára innen a zabolai hívek meghívására 1913. február 20-án Zabolára távozott, ahol a nagyon szépen működő egyházi dalárda betanításával szerzett elévülhetetlen érdemeket. Alig egy évi működés után 1914. január 10-én Csikszenttamáson foglalta el a kántori állást, ahol működve egyletet és dalárdát szervezett. A világháború kitörésekor ő is bevonult és a harctéren kitüntetésben részesült, majd fogságba esett, ahonnan csak három év múlva szabadult. 1919. évtől Gyergyószentmiklóson működik mint főkantor. Itteni működését sokkal jobban ismeri a közönség, semhogy ennek méltatásába bocsátkozni szükségesnek tartanók.

Lelkünkben és szívünkben üdvözljük őt és kívánunk neki a közpályán megérni jobb, boldogabb és újabb huszonöt esztendő! *ys.*

— **Lelkeszi kinevezések és áthelyezések.** Püspök urunk Ónagyméltósága Gyergyóujfaluba az eltávozott Gáspár János esperes-plebános, kerületi tanfelügyelő helyébe Rácz Vince gyulafehérvári zárdagazgató és szentszéki jegyzőt nevezte ki plebánosnak; ugyanide Pellion Ervin ujmisés segédlelkész. Ditróban az aug. 28-án lezajlott plebánosválasztás alkalmával első helyen egyhangulag megválasztott Lőrincz József radnalajosfalvai plebánost, Radnalajosfalvára Farkas K. Ernő s. lelkészt nevezte ki. A Gyergyószentmiklósról Govasdiára plebánosnak kinevezett Molnár Lázár és Marosvásárhelyre hasonló minőségben áthelyezett Vágágy Domokos s. lelkészek helyébe Csikszentsimon—Csatószegegről Lokody Gáspár és Gyergyóalfaluból Balázs Pál s. lelkészek kerültek. Gyergyóalfaluba a legutóbb Bécsbe kiküldött Fuchs Gábor segédlelkészt; Szárhegyre a Zetelakára áthelyezett Szabó Miklós helyébe Vitályos Balázs ujmisés s. lelkészt; Gyergyóremetére a Szárazpatakra áthelyezett Schmidt László helyébe Miklós Elek ujmisés s. lelkészt, végül Gyergyócsomafalvára a Petrozsénybe áthelyezett Menyhért Antal helyébe Feigl Mátyás s. lelkészt nevezte ki Püspök urunk.

— **A vármegye is kölcsönre szorul.** A vármegyei jövedelmek Csikmegyében sem folynak be a költségvetés előirányzatának megfelelően. Maga az állam is kétféle 400 ezer lejjel tar-

tozik a megyének. Emiatt a megye nem tudja fizetni a tisztviselőit, nyugdíjasait s nem tud eleget tenni más dologi fizetési kötelezettségeinek sem. Ez a körülmény késztette a vármegye vezetőségét arra, hogy egy nagyobb összegű kölcsön felvételére lépéseket tegyen. Az összeg nagyságát a nyújtható garanciák értéke szabná meg. Jó lenne, ha az ilyen nagyhorderejű kérdésben az időközi bizottság megvárná a tanácsok külsőben lévő visszahelyezését, amely felkérésre tudatában talán inkább mérlegelni tudná azt a súlyos terhet, amelyet egy nagyobb kölcsön a vármegye háztartására a mai időkben jelent.

* **Kiadó lakás a főtér 4. szám alatti ház emeletén.** Az egyik áll 4 lakószoba, előszoba, konyha és összes mellékhelyiségekből. A másik áll 5 lakószoba, előszoba, konyha és összes mellékhelyiségekből két bejárattal. Ezen utóbbi lakás bérelhető megosztva is. Vagy 3 lakószoba, előszoba és mellékhelyiségek; vagy 2 lakószoba, konyha és kamarából álló részek. 3—2

Asztalosok figyelmébe!

Legújabb butoralbum

legmodernebb modellekkel
kapható **Márk** könyvkereskedésében.

Hitoktatók figyelmébe!

Elemi kis katekizmus I. II. o. számára

Elemi katekizmus III. VI. "

Kis Biblia III. VI. "

Szertartástan V. "

Egyháztörténelem VI. "

Gyergyói községek kizárólag

Márk István könyvkereskedésében szerezhetik be. 4—3

Gazdák figyelmébe!

Felhívjuk a t. gazdaközönség figyelmét arra, hogy gőzmalmunkat a **legmodernebb triórral és koptatóval** szereltük fel, úgy hogy a legkitünőbb lisztet tudjuk őrölni. Egyszersmind felvettük az éjjel-nappali üzemet, úgy hogy nagyobb várakozás nélkül mindenki sorra kerül.

SZÉKELY és MARGITTAI
SZÁRHEGY. 2—1

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönségnek tudomására, hogy b. e. atyámnak Szárhegyen lévő

Barabás Gergely kőfaragómester-féle kőfaragóműhelyt fenntartom és tovább vezetem.

Ép oly becsületes, kifogástalan szép és olcsó siremlékeket és épületmunkákat kiszítek fagyálló anyagokból, mint b. e. atyám.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve,

mély tisztelettel:

BARABÁS BÉLA SZÁRHEGY.

2—1

Vigyázzunk háziállatainkra!

Óvakodjunk a sertésvésztl!

Állattartó gazdák figyelmébe!

Megérkezett a már békében elsőrendűen bevált:

Főlerakat Romániában:
INCASSO BANK
R. T. áruosztálya
ORADEA
Str. Rimanoczy 2.

„Jorkshire“ sertés- és malactáplisz.

„Merino“ juh- és báránytáplisz.

„Animal“ ló- és marhatáplisz,

„Rhodein“ baromfitáplisz.

Kapható:

gyógyszertárakban

és

fűszerkereskedésekben.

10—8